

HANDLEIDING VOOR BEGELEIDERS

Inhoud

Inleiding	3
Doel	3
Doelgroep	3
Gebruik van de film	3
Thema's die in de film te herkennen zijn	3
Spanningsveld	3
Hoe gebruik je deze handleiding?	4
Keuze gespreks- en verdiepingsvormen	4
Een goede voorbereiding is het halve werk!	4
Emoties? Geen punt!	5
Spelregels	5
1 Discussie met vragen	8
2 Discussie met kaartjes	10
3 Discussie met stellingen	12
4 Discussie in subgroepen	14
5 Discussie over dilemma's	16
6 Verdiepingsvorm: Muur	20
7 Verdiepingsvorm: Brainwriting	22

Inleiding

Deze handleiding is bedoeld voor begeleiders van sessies waarin de film en het gesprek erover met collega's, centraal staan. Er worden handvatten gegeven over de toepassing van een geschikte gespreksvorm en over het begeleiden van het gesprek.

De film Perrongeluk kan je vertonen vanaf het YouTube kanaal van Railcenter.

Doel

Het doel van de film is het gesprek over veiligheid op gang brengen aan de hand van een waar gebeurde situatie (alleen liep het in werkelijkheid beter af, gelukkig). De film is niet bedoeld om in discussie te gaan over de inhoudelijke (NVW) regels. Het gaat juist over veiligheidsbewustwording, het gesprek over veiligheid met elkaar aangaan.

Doelgroep

De doelgroep voor het bekijken van en napraten over deze film is iedereen die in de spoorsector werkt.

Gebruik van de film

De film kan in vele situaties gebruikt worden: in toolbox meetings, in werkoverleggen, in (her)instructiesituaties etc.

Thema's die in de film te herkennen zijn

Keten denken: de kwaliteit van het werk van de één heeft gevolgen voor de ander

Opstelsom: incidenten zijn meestal het resultaat van een opeenstapeling van factoren

Nachtwerk: welke invloed heeft dat op de veiligheid / kwaliteit van het werk?

Geld besparen: het combineren van taken om geld te besparen

Veiligheid kost geld:

TIP

Train de trainer bijeenkomst

De kunst van het begeleiden van een sessie is te leren in een **train de trainer bijeenkomst** bij Railcenter te Amersfoort. In één dagdeel kan je oefenen begeleiden van de verschillende gespreksvormen.

Spanningsveld

Iedereen heeft er in de spoorsector wel eens mee te maken: het lastige spanningsveld tussen veiligheid aan de ene kant, en tijd en geld aan de andere kant. Bewustwording van dit spanningsveld en er open met elkaar over praten, draagt bij aan de veiligheidscultuur van een bedrijf.

Hoe gebruik je deze handleiding?

In deze handleiding staan 5 gespreksvormen, en 2 mogelijkheden om verdieping aan te brengen.

De gespreksvormen:

- Discussie met vragen
- Discussie met kaartjes
- Discussie met stellingen
- Discussie in subgroepen
- Discussie over dilemma's

De verdiepingsvormen:

Verdiepingsvorm Muur

Verdiepingsvorm Brainwriting

Elk vorm bevat uitleg over:

wat de gespreksvorm inhoudt, in het kort

voorbereiding

stappen

afronde stappen

evaluatie

Keuze gespreks- en verdiepingsvormen

1. Kies een gespreksvorm die past bij jouw doel, de thema's die spelen in de organisatie en de groep waarmee je in gesprek gaat.
2. Afhankelijk van de beschikbare tijd kan je nog één van de verdiepingsvormen toevoegen.

Een goede voorbereiding is het halve werk!

Zorg voor een goede voorbereiding voor elke vertoning van deze film:

- Bekijk de film vooraf.
- Praktisch: vertoon de film in een ruime ruimte, op een groot scherm met goed geluid.
- Kies de gespreksvorm en eventueel verdiepingsvorm die bij de groep en je doel past. Bereid de gekozen gespreksvorm voor door in gedachten de verschillende stappen en mogelijke scenario's (hoe zullen ze reageren) door te nemen.
- Test de apparatuur en het vertonen van de film voordat de groep in de ruimte komt.

Emoties? Geen punt!

De film zou emoties kunnen oproepen, bijvoorbeeld als iemand betrokken is geweest bij een (bijna) ongeval. Dit is niet erg. Geef de geëmotioneerde deelnemer de ruimte om zijn verhaal kwijt te kunnen als hij dat wil. Hij kan er ook voor kiezen om even wat drinken te halen, of de bijeenkomst te verlaten. Loop na afloop van de bijeenkomst nog even langs om te polsen hoe het gaat.

Spelregels

- Iedereen kan zijn mening geven, niets is goed of fout. Je zult merken dat als iemand een extreme mening uit, anderen daar vanzelf op reageren.
- Behandel elkaar in de discussie met respect.
- Laat de deelnemers (ook) op elkaar reageren. Grijp alleen in als iemand zich niet aan de spelregels houdt, of als iemand te lange monologen houdt.
- Zorg ervoor dat iedereen zich aan de spelregels houdt. Gebeurt dat niet, spreek die deelnemer er op aan. Gebeurt het daarna nog een keer door dezelfde deelnemer, tref dan een maatregel die gebruikelijk is in jouw bedrijf.

A large orange circle containing the text 'gespreks' in white lowercase letters, followed by the word 'vormen' in blue lowercase letters.

gespreks vormen

1 Discussie met vragen

45 - 60 minuten

5 - 15 personen tegelijk

In het kort

Aan de hand van vragen ga je met de deelnemers in gesprek. Doordat het gesprek met de deelnemers vragenderwijs plaats vindt is het laagdrempelig. Deze vorm is gemakkelijk toe te passen en vraagt weinig voorbereiding. Je kunt met de vragen goed aansluiten op thema's die in jouw bedrijf actueel zijn.

Vorbereiding

- Maak vooraf een lijstje met vragen. Op de volgende pagina staan een aantal voorbeeldvragen.

Stappen

- Vertel wat het doel is: "We gaan een film kijken over een waargebeurd verhaal en daarna gaan we erover in gesprek. Het doel is om ons veiligheidsbewustzijn te verhogen".
- Vertoon de film.
- Ga met de deelnemers in gesprek. Je doet dit door vragen te stellen, samen te vatten en door te vragen.
- Vraag regelmatig door als een deelnemer een vraag beantwoordt: "Waarom vind je dat? Heb je dat wel eens meegemaakt? Is dat in elke situatie zo?"

Afrondende stappen

- Als je door je vragen / de discussie heen bent, rond dan het gesprek af door een samenvatting te geven van wat je allemaal gehoord hebt, in de woorden van de deelnemers (aan de ene en andere kant). Of laat de deelnemers een samenvatting geven.
- Indien er actiepunten of verbetervoorstellen zijn afgesproken: vat ze samen en bespreek wie wat gaat oppakken en wanneer er een terugkoppeling volgt.
- Bedank iedereen voor het geven van hun mening.

Tip

Slingeren: na het antwoord van een deelnemer stel je een andere deelnemer de vraag: vind jij dat ook? Of: hij zegt ... , is dat nou wel zo?

Voorbeeldvragen

- Wat zag je in de film gebeuren?
- Herken je de situatie?
- Welke factoren hebben tot dit incident geleid?
- Wat vind je van de manier van werken die hier wordt getoond? Is het herkenbaar? Waarom (niet)?
- Aan welk eigen praktijkvoorbeeld doet dit verhaal jou denken?
- Doen wij ook wel eens dingen die *eigenlijk* niet kunnen? Hoe ga je daar mee om? Welk gevoel geeft het jou?
- Wat doe jij als iets *eigenlijk* niet kan, maar toch moet? Hoe gevaarlijk is het woord 'eigenlijk'?
- Spreken wij elkaar aan als dingen *eigenlijk* niet kunnen? Wanneer wel of niet? Waarom niet?
- De veiligheidsinstructie leek in orde: wat zou eraan verbeterd kunnen worden? (controle vragen stellen)
- De Hagenees lag piekerend in bed. Als jij ergens tegenaan loopt: wat doe je dan? (overleggen met de verantwoordelijke persoon).
- Wat leer jij van deze film?
- Wat is volgens jou de boodschap van deze film?
- Als een dergelijke situatie zich voordoet, hoe vang je elkaar dan op als collega's?
- (jouw eigen vragen)

Tip

Doorspelen: als een deelnemer een vraag stelt, geef dan niet meteen antwoord, maar speel de vraag door naar een andere deelnemer.

Evaluatievragen

Om van de uitvoering van de bijeenkomst te leren voor een volgende keer stel je een evaluatie vraag, bijvoorbeeld:

- Hoe vonden jullie het om op deze manier over veiligheid te praten?
- Als deze bijeenkomst nog een keer gehouden wordt: wat zouden jullie houden en wat zouden jullie aanpassen?
- Geef een top (een compliment) en een tip (verbetersuggestie) over deze bijeenkomst.

Verdieping

Als het bespreken van de film in een goede sfeer verliep, en er nog tijd over is, is het heel waardevol om concrete actiepunten voor het eigen bedrijf te verzamelen met de groep.

Zie Verdiepingsvormen

2 Discussie met kaartjes

45 - 60 minuten

5 - 15 personen tegelijk

In het kort

Aan de hand van vragen ga je met de deelnemers in gesprek. Doordat elke deelnemer een vraag krijgt, betrek je iedere deelnemer bij het gesprek. Deze vorm is gemakkelijk toe te passen. Je kunt met de vragen goed aansluiten op thema's die in jouw bedrijf actueel zijn.

Vorbereiding

- Print de bijlage met kaartjes waarop de voorbeeldvragen staan. Knip ze uit en vul eventueel nog aan met je eigen vragen.

Stappen

- Vertel wat het doel is: "We gaan een film kijken over een waargebeurd verhaal en daarna gaan we erover in gesprek. Het doel is om ons veiligheidsbewustzijn te verhogen".
- Vertoon de film.
- Geef iedere deelnemer een kaartje met een vraag. Geef de deelnemers even de tijd om over het antwoord na te denken.
- Start het gesprek en vraag de deelnemers te reageren op de film en daarbij ook antwoord te geven op de vraag van het kaartje. Daag de deelnemers uit om ook op elkaar te reageren. Stel vragen als: "Vind jij dat ook?", "Heb jij dat ook wel eens mee gemaakt?".

Afrondende stappen

- Als je door je vragen / de discussie heen bent, rond dan het gesprek af door een samenvatting te geven van wat je allemaal gehoord hebt, in de woorden van de deelnemers (aan de ene en andere kant). Of laat de deelnemers met elkaar een samenvatting geven.
- Indien er actiepunten of verbetervoorstellen zijn afgesproken: vat ze samen en bespreek wie wat gaat oppakken en wanneer er een terugkoppeling volgt.
- Bedank iedereen voor het geven van hun mening.
- Evalueer de bijeenkomst. Zie de evaluatievragen op de volgende pagina.

Tip

Daag de deelnemers uit om ook op elkaar te reageren. Stel vragen als: “Vind jij dat ook?”, “Heb jij dat ook wel eens mee gemaakt?”.

Voorbeeldvragen

- Wat zag je in de film gebeuren?
- Herken je de situatie?
- Welke factoren hebben tot dit incident geleid?
- Wat vind je van de manier van werken die hier wordt getoond? Is het herkenbaar? Waarom (niet)?
- Aan welk eigen praktijkvoorbeeld doet dit verhaal jou denken?
- Doen wij ook wel eens dingen die *eigenlijk* niet kunnen? Hoe ga je daar mee om? Welk gevoel geeft het jou?
- Wat doe jij als iets *eigenlijk* niet kan, maar toch moet? Hoe gevaarlijk is het woord ‘eigenlijk’?
- Spreken wij elkaar aan als dingen *eigenlijk* niet kunnen? Wanneer wel of niet? Waarom niet?
- De veiligheidsinstructie leek in orde: wat zou eraan verbeterd kunnen worden? (controle vragen stellen)
- De Hagenees lag piekerend in bed. Als jij ergens tegenaan loopt: wat doe je dan? (overleggen met de verantwoordelijke persoon).
- Wat leer jij van deze film?
- Wat is volgens jou de boodschap van deze film?
- Als een dergelijke situatie zich voordoet, hoe vang je elkaar dan op als collega’s?
- (jouw eigen vragen)

Verdieping

Als het bespreken van de film in een goede sfeer verliep, en er nog tijd over is, is het heel waardevol om concrete actiepunten voor het eigen bedrijf te verzamelen met de groep.

Zie Verdiepingsvormen

Evaluatievragen

Om van de uitvoering van de bijeenkomst te leren voor een volgende keer stel je een evaluatie vraag, bijvoorbeeld:

- Hoe vonden jullie het om op deze manier over veiligheid te praten?
- Als deze bijeenkomst nog een keer gehouden wordt: wat zouden jullie houden en wat zouden jullie aanpassen?
- Geef een top (een compliment) en een tip (verbetersuggestie) over deze bijeenkomst.

3 Discussie met stellingen

45 - 60 minuten

8 - 15 personen tegelijk

In het kort

Aan de hand één of meerdere stellingen ga je met de deelnemers in gesprek. Doordat de deelnemers fysiek aan een kant gaan staan, zijn ze actief en kunnen zich niet verschuilen: het wordt meteen duidelijk waar iedereen staat (letterlijk en figuurlijk). Deze vorm is gemakkelijk toe te passen. Het vraagt enige voorbereiding. Je kunt met de stellingen goed aansluiten op thema's die in jouw bedrijf actueel zijn.

Vorbereiding

- Trek in de ruimte een (denkbeeldige) lijn op de vloer.
- Hang twee vellen aan beide kopse kanten van de lijn op de muur: een groen vel met groot EENS erop en een rood vel met ONEENS erop.
- Zet de stellingen die jij het beste vindt passen bij jouw doel en doelgroep elk op een groot vel papier, op een (white)board of projecteer ze één voor één op een scherm (zie voorbeeldstellingen hiernaast).

Stappen

- Vertel wat het doel is: "We gaan een film kijken over een waargebeurd verhaal en daarna gaan we erover in gesprek. Het doel is om ons veiligheidsbewustzijn te verhogen".

- Vertoon de film.
- Geef uitleg over de lijn in de ruimte.
- Lees de stelling hardop voor.
- Vraag iedereen een plek in te nemen ergens op de lijn tussen eens of oneens.
- Als iedereen op de lijn staat ga je in gesprek met elkaar. Loop rond, stel vragen en vraag door (zie Begeleidende vragen op de volgende pagina).
- Zorg ervoor dat iedereen aan het woord komt.

Afrondende stappen

- Rond de behandeling van elke stelling af door de verschillende argumenten (aan de ene en andere kant) in de woorden van de deelnemers samen te vatten.
- Meestal is het behandelen van twee stellingen voldoende. Als er nog energie is, kan je meerdere stellingen op dezelfde wijze behandelen.
- Bedank iedereen voor het geven van hun mening.
- Evaluer de bijeenkomst. Zie evaluatievragen op de volgende pagina.

Verdieping

Als het bespreken van de film in een goede sfeer verliep, en er nog tijd over is, is het heel waardevol om concrete actiepunten voor het eigen bedrijf te verzamelen met de groep.

Zie Verdiepingsvormen

Voorbeeld stellingen

- Vroeger, zonder buitendienststellingen, was het spoorwerk veiliger.
- Deze situatie (zoals in de film) zou in ons bedrijf ook kunnen gebeuren.
- Ik ben alleen verantwoordelijk voor mijn eigen veiligheid.
- Veiligheid staat op nummer 1.
- Ik heb invloed op de veiligheid in de keten.
- ... een eigen stelling die van toepassing is op jouw bedrijf...
(zorg dat de stelling scherp en zonder ontkenning is geformuleerd, zodat hij voldoende discussie uitlokt).

Tip

Als iedereen zijn zegje heeft gedaan, dan zou je nog kunnen vragen of er iemand van plek zou willen ruilen, nu alle argumentatie boven tafel is gekomen.

Begeleidende vragen

- Waarom sta op deze plek? Leg eens uit.
- Wat vind je van zijn argument?
- Heb jij een andere reden waarom je op deze plek staat?
- Is dat in alle gevallen zo?
- Kan je ook situaties bedenken dat de stelling niet of juist wel op zou gaan?

Evaluatievragen

Om van de uitvoering van de bijeenkomst te leren voor een volgende keer stel je een evaluatie vraag, bijvoorbeeld:

- Hoe vonden jullie het om op deze manier over veiligheid te praten?
- Als deze bijeenkomst nog een keer gehouden wordt: wat zouden jullie houden en wat zouden jullie aanpassen?
- Geef een top (een compliment) en een tip (verbetersuggestie) over deze bijeenkomst.

4 Discussie in subgroepen

± 60 minuten

3 – 5 personen per subgroep

In het kort

Deze gespreksvorm maakt gebruik van kleinere groepen, waardoor mensen meer geneigd zijn om hun mening te geven. Door de uitwisseling van meningen in kleine groepen is het mogelijk dat er in de ene groep hele andere discussies gevoerd worden dan in de andere groepen. Bij het delen van de resultaten kan dat verrassende inzichten opleveren.

Voorbereiding

- Verdeel het aantal deelnemers in groepjes van 3 - 5 personen. Bedenk vooraf of je de groepen willekeurig indeelt (volgens het aloude 1-2-3 systeem), of dat je zelf een bepaalde groepsindeling wilt maken.
- Print voor elk groepje de bijlage met de belangrijkste vragen die met de film te maken hebben en de terugkoppelvragen.

Stappen

- Vertel wat het doel is: “We gaan een film kijken over een waargebeurd verhaal en daarna gaan we erover in gesprek. Het doel is om ons veiligheidsbewustzijn te verhogen”.
- Vertoon de film. Geef elk groepje het A4-tje met vragen en laat hen discussiëren met elkaar. Loop rond om te monitoren.

- Geef aan dat het de bedoeling is dat er een open gesprek plaats vindt. Iedereen mag zijn mening hebben, het is niet de bedoeling dat er een gezamenlijk standpunt uit komt.
- Zorg dat er in elk groepje iemand is die aantekeningen maakt en straks terugkoppelt aan de hele groep, op basis van de terugkoppelvragen.

Afrondende stappen

- Na een tijdje merk je vanzelf dat de energie afneemt, of dat de groepjes door de vragen heen zijn. Zorg er dan voor dat alle groepjes afronden. Het is handig (niet alle groepjes zullen even snel klaar zijn met de discussie) om dan even een kleine pauze te houden.
- Geef elke groep het woord en laat hen de antwoorden op de terugkoppelvragen delen met de anderen. Verzamel op een flip-over of whiteboard, interessante uitkomsten. Bedank elk groepje voor hun inbreng.
- Evalueer de bijeenkomst. Zie de evaluatievragen op de volgende pagina.

TIP!

Verzamel op een flip-over of whiteboard, interessante uitkomsten.

Voorbeeldvragen

- Herken je de situatie? Waarom wel / niet?
- Welke factoren hebben tot dit incident geleid?
- Wat vind je van de manier van werken die hier wordt getoond? Is het herkenbaar? Waarom (niet)?
- Aan welk eigen praktijkvoorbeeld doet dit verhaal jou denken? Vertel eens....
- Doen wij ook wel eens dingen die eigenlijk niet kunnen? Hoe ga je daarmee om? Welk gevoel geeft het jou?
- Wat doe jij als iets eigenlijk niet kan, maar toch moet?
- Spreken wij elkaar aan als dingen eigenlijk niet kunnen? Wanneer wel of niet? Waarom niet?
- Wat is de boodschap van deze film?
- (jouw eigen vragen)

TIP!

Zorg bij de terugkoppeling ervoor dat er niet opnieuw gediscussieerd wordt, beperk hen tot de conclusies. Verzamel op een flip-over of whiteboard, interessante uitkomsten.

Terugkoppelvragen

- Waarover waren jullie het eens?
- Waarover verschilden jullie juist van mening?
- Wat viel op in de discussie?
- Wat zouden jullie willen meegeven aan de anderen?
- (jouw eigen vragen)

Evaluatievragen

Om van de uitvoering van de bijeenkomst te leren voor een volgende keer stel je een evaluatie vraag, bijvoorbeeld:

- Hoe vonden jullie het om op deze manier over veiligheid te praten?
- Als deze bijeenkomst nog een keer gehouden wordt: wat zouden jullie houden en wat zouden jullie aanpassen?
- Geef een top (een compliment) en een tip (verbetersuggestie) over deze bijeenkomst.

Verdieping

Als het bespreken van de film in een goede sfeer verliep, en er nog tijd over is, is het heel waardevol om concrete actiepunten voor het eigen bedrijf te verzamelen met de groep.
Zie Verdiepingsvormen

5 Discussie over dilemma's

30 - 45 minuten

5-8 personen tegelijk

In het kort

Deze vorm daagt mensen uit om hun mening te geven. Het vraagt enige voorbereiding. Je kunt met de dilemma's goed aansluiten op thema's die in jouw bedrijf actueel zijn. De groep komt letterlijk in beweging en wisselt meningen uit.

Vorbereiding

Bedenk een of meer dilemma's naar aanleiding van de film, of gebruik de dilemma's op de volgende pagina.

Stappen

- Presenteer het dilemma.
- Laat de deelnemers reageren op het dilemma.
- Probeer het dilemma aan te scherpen door iets aan de situatie toe te voegen waardoor het gecompliceerder wordt. Bijvoorbeeld: stel dat je degene die dit vraagt al jarenlang heel goed kent, zou dat de situatie anders maken? Of: stel dat de buitendienststelling erg krap is, zou dat de situatie anders maken? Als je niet aan het werk zou gaan:

hoe zou je dat dan zeggen? En wat doe je als de uitvoerder dan zegt: "Voor jou tien anderen"?

- Laat hen ook aan elkaar vragen stellen en hun meningen uitwisselen om alle aspecten van het dilemma boven tafel te krijgen.
- Zorg ervoor dat iedereen aan het woord komt.

Afrondende stappen

- Vat de belangrijkste punten uit het gesprek samen in de woorden van de deelnemers (het dilemma aan de ene en aan andere kant).
- Bedank iedereen voor het geven van hun mening.

Voorbeeld dilemma's

1. Er wordt je op een groot werk opgedragen dat je jouw technische taak moet combineren met een veiligheidstaak (bijvoorbeeld een Technisch Leider voert ook de LLV taak uit). Wat doe je?
2. Je moet even snel een spoorstaaf bijslijpen. Je gehoorbescherming ligt nog in de bus, 100 meter verderop. Wat doe je?
3. Je werkt (werkzaam bij de PCA) op hoogte aan de perronkap of onder een kunstwerk. Door een onverhoedse beweging verlies je jouw helm. De helm rolt in in dienstrijdend spoor. Wat doe je?
4. Er moeten twee termietlassen gemaakt worden in twee uur. Dat is vrij krap. De LWB heeft te horen gekregen dat het spoor buitengebruik is en is nog bezig om de kortsluitlans te plaatsen. De uitvoerder wil de apparatuur alvast in het spoor laten zetten. De uitvoerder zet zijn monteur onder druk om het alvast snel even te doen: er is nog nooit een trein geweest als de Treindienstleider het spoor buitengebruik heeft gegeven!!

TIP!

Vraag de deelnemers of zij zelf een wel eens tegen een dilemma aanlopen en bespreek dit dilemma.

Evaluatievragen

Om van de uitvoering van de bijeenkomst te leren voor een volgende keer stel je een evaluatie vraag, bijvoorbeeld:

- 1 Hoe vonden jullie het om op deze manier over veiligheid te praten?
- 2 Als deze bijeenkomst nog een keer gehouden wordt: wat zouden jullie houden en wat zouden jullie aanpassen?
- 3 Geef een top (een compliment) en een tip (verbetersuggestie) over deze bijeenkomst.

A large orange circle containing the text 'verdiepings' in white lowercase letters, followed by the word 'vormen' in blue lowercase letters.

verdiepingsvormen

6 Verdiepingsvorm: Muur

± 30 minuten

5 – 15 personen tegelijk

In het kort

Als het bespreken van de film in een goede sfeer verliep, en er nog tijd over is, is het heel waardevol om concrete actiepunten **voor het eigen bedrijf** te verzamelen met de groep. Je kunt de groep actief aan het werk zetten met flappen aan de muur.

Vorbereiding

- Hang een aantal papieren flappen op aan de muur (met wat tussenruimte).
- Zet op elke flap een thema dat in de discussie naar voren kwam, bijvoorbeeld keten denken, productiedruk, nachtwerk, hoe ga je om met fouten van een ander, hoe verbeteren we de veiligheid, hoe verbeteren we de samenwerking, etc.

Stappen

- Geef de bedoeling aan: noteer verbeter suggesties op de flappen. Het hoeft niet per sé op elke flap, maar noteer alle verbeter suggesties die bij je opkomen. Je kunt ook reageren op de suggestie van een ander door er bijvoorbeeld een aanscherping of idee bij te schrijven.
- Geef iedereen een stift, laat hen de ruimte doorlopen en verbeter suggesties op de flappen schrijven. Als er flauwe suggesties worden gedaan, stuur dan op een positieve manier bij.

- Als er geen suggesties meer komen, laat iedereen weer plaats nemen en bespreek de suggesties één voor één en vraag door bij de 'eigenaar' van elke suggestie. Dit is belangrijk om:
 - te toetsen of de verbetersuggestie haalbaar is, en
 - om er een concreet actiepunt uit te formuleren.

Afrondende stappen

- Herhaal de actiepunten, check of de eigenaren van de actiepunten akkoord zijn en spreek af:
 - Wie (een actiepunteeigenaar)...
 - gaat wat...
 - wanneer doen,...
 - en op welke manier koppelt hij / zij terug?
- Leg de gemaakte afspraken vast en sluit de bijeenkomst af.
- Monitor na de bijeenkomst de uitvoering van de actiepunten en zorg ervoor dat de gemaakte afspraken nagekomen worden.

Voorbeeld van de muur

Productiedruk

voorbeeld
voorbeeld
voorbeeld
voorbeeld

Keten denken

voorbeeld
voorbeeld
voorbeeld
voorbeeld

Veiligheid verbeteren

voorbeeld
voorbeeld
voorbeeld
voorbeeld

TIP!

Maak een foto van de ingevulde flappen op de muur en mail deze aan alle deelnemers.

7 Verdiepingsvorm: Brainwriting

± 30 minuten

5-8 personen

In het kort

Als het bespreken van de film in een goede sfeer verliep, en er nog tijd over is, is het heel waardevol om concrete actiepunten **voor het eigen bedrijf** te verzamelen met de groep. Je kunt de groep actief aan het werk zetten met Brainwriting. Bij Brainwriting worden ideeën niet zo als bij brainstormen uitgesproken, maar opgeschreven. Het is snel, eenvoudig en doeltreffend. De deskundigheid en creativiteit van alle deelnemers wordt benut.

Vorbereiding

- Print voor elke deelnemer één brainwriting formulier (zie bijlage) uit.

Stappen

- Geef de bedoeling aan: noteer ideeën over een thema op een formulier ter verbetering van onze bedrijfsvoering.
- Laat iedere deelnemer elk één van de thema's die in de discussie naar voren kwam op het formulier schrijven, bijvoorbeeld keten denken, productiedruk, nachtwerk, hoe ga je om met fouten van een ander, hoe verbeteren we de veiligheid, hoe verbeteren we de samenwerking, etc.
- Iedereen schrijft vervolgens in de bovenste vakjes van het formulier één tot drie ideeën op.
- Vervolgens schuift iedereen het formulier naar de rechter buurman.

- Iedereen schrijft nu weer één tot drie ideeën op en laat zich inspireren door de ideeën die al op het formulier staan.
- Deze stappen worden een aantal keren herhaald tot het formulier vol is.
- Laat de deelnemers het formulier nog één keer doorschuiven naar de rechter buurman.
- Iedereen kiest uit het formulier dat hij nu voor zicht heeft de twee meest inspirerende ideeën. Om deze ideeën zet hij een cirkel.

Afrondende stappen

- Verzamel de omcirkelde ideeën op een Actieflap' en bepaal per idee:
 - de haalbaarheid
 - het concrete actiepunt
- Bespreek per actiepunt
 - wie de eigenaar wordt
 - wanneer de actie uitgevoerd wordt
 - hoe er teruggekoppeld wordt.
- Leg de gemaakte afspraken vast door bijvoorbeeld een foto van de flap te maken en rond te mailen aan de deelnemers.
- Monitor na de bijeenkomst de uitvoering van de actiepunten en zorg ervoor dat de gemaakte afspraken nagekomen worden.

Voorbeeld Indeling actieflap

Idee	Haalbaarheid	Actiepunt	Wie	Wanneer	Terugkoppeling

TIP!

Heb je veel deelnemers, verdeel je deelnemers dan in groepen en laat ze de opdracht in hun groepje uitvoeren.

TIP!

Maak een foto van de ingevulde actieflap met afspraken en mail deze aan alle deelnemers.

Bijlage bij 2: Discussie met kaartjes

Wat zag je in de film gebeuren?

Aan welk eigen praktijkvoorbeeld doet dit verhaal jou denken?

Herken je de situatie?

**Doen wij ook wel eens dingen die eigenlijk niet kunnen? Hoe ga je daar mee om?
Welk gevoel geeft het jou?**

Welke factoren hebben tot dit incident geleid?

Wat doe jij als iets eigenlijk niet kan, maar toch moet? Hoe gevaarlijk is het woord 'eigenlijk'?

Wat vind je van de manier van werken die hier wordt getoond? Is het herkenbaar? Waarom (niet)?

Spreken wij elkaar aan als dingen *eigenlijk* niet kunnen? Wanneer wel of niet? Waarom niet?

De veiligheidsinstructie leek in orde: wat zou eraan verbeterd kunnen worden?

De Hagenees lag piekerend in bed. Als jij ergens tegenaan loopt: wat doe je dan?

Wat leer jij van deze film?

Wat is volgens jou de boodschap van deze film?

**Als een dergelijke situatie zich voordoet,
hoe vang je elkaar dan op als collega's?**

.....

.....

.....

Bijlage bij 4: Discussie in subgroepen

Discussieer in je groepje over de volgende vragen:

- 1 Herken je de situatie? Waarom wel / niet?
- 2 Welke factoren hebben tot dit incident geleid?
- 3 Wat vind je van de manier van werken die hier wordt getoond? Is het herkenbaar? Waarom (niet)?
- 4 Aan welk eigen praktijkvoorbeeld doet dit verhaal jou denken? Vertel eens....
- 5 Doen wij ook wel eens dingen die eigenlijk niet kunnen? Hoe ga je daarmee om? Welk gevoel geeft het jou?
- 6 Wat doe jij als iets eigenlijk niet kan, maar toch moet?
- 7 Spreken wij elkaar aan als dingen eigenlijk niet kunnen? Wanneer wel of niet? Waarom niet?
- 8 Wat is de boodschap van deze film?

TIP!

Iedereen mag zijn mening hebben, het is niet de bedoeling dat er een gezamenlijk standpunt uit komt.

Terugkoppelvragen

- 1 Waarover waren jullie het eens?
- 2 Waarover verschilden jullie juist van mening?
- 3 Wat viel op in de discussie?
- 4 Wat zouden jullie willen meegeven aan de anderen?

Let op!

Zorg dat er in elk groepje iemand is die aantekeningen maakt en straks terugkoppelt aan de hele groep, op basis van de terugkoppelvragen.

Bijlage bij: 7. Brainwriting

Thema:

1.	2.	3.	4.
5.	6.1	7.	8.
9.	10.	11.	12.
13.	14.	15.	16.

